

Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Datum
Alla verksamheter	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	2020-11-25
Målgrupp	Beslutande	Version
Chefer, legitimerad personal, vårdpersonal	Verksamhetschef enligt HSL	1
Temaområde	Tidpunkt för uppföljning	Giltighet
Munvård		Tills vidare

Rutiner för nödvändig tandvård och uppsökande verksamhet

Allmänt

Alla vårdtagare/personer som bor på särskilt boende för äldre och alla som har ett beslut enligt LSS¹ är berättigade till årlig munhälsobedömning och nödvändig tandvård. Intyg gäller tills vidare.

För vårdtagare/personer i ordinärt boende krävs varaktiga (förväntas kvarstå minst 1 år) behov av hemtjänstinsatser minst 3 gånger per dag samt behov av nattillsyn eller trygghetslarm för att vara intygsberättigad. Intyget gäller för 1 år.

Ansvar

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) är kontaktperson gentemot regionen och ansvarar för att registret T99Webb² är uppdaterat med aktuella uppgifter. I Katrineholms kommun är det biståndshandläggare/LSS-handläggare och sjuksköterska som utfärdar intyg. Enhetschef för respektive profession meddelar MAS vilken personal inom professionen som ska vara utfärdare av tandvårdskort med namn, mailadress och HSA-ID. MAS meddelar Tandvårdsenheten.

Blivande intygsgivare kontaktas av Tandvårdsenheten och meddelar länk till T99Webb, där utbildning sker. Inloggning med SITHS-kort.

- Utfärdare av underlag för tandvårdskort registrerar i T99Webb och erbjuder munhälsobedömning. Ett skriftligt intyg utfärdas
- Tandvårdsenheten skickar tandvårdskort till individen, detta ska medföras vid besök hos tandvården
- Individen väljer själv utförare av tandvård
- Kommunen ska årligen tillsammans med utförare planera för basutbildning i munvård. Detta sker i samverkan mellan kommunens kontaktperson (MAS) och tandvårdsenheten
- Enhetschef för särskilt boende eller hemtjänst, ansvarar för att planera besök av tandhygienist som gör munhälsobedömningar.
- Enhetschefen meddelar omvårdnadspersonal samt omvårdnadsansvarig sjuksköterska tider för planerade besök av tandvård
- Omvårdnadspersonal utför daglig munvård enligt munvårdskort och vårdplaner
- Omvårdnadspersonal deltar vid munhälsobedömning
- Sjuksköterska följer resultaten av munhälsobedömningar som utfärdas inom sitt områdesansvar
- Sjuksköterska tar emot eventuella ordinationer från tandhygienist/tandläkare, dokumenterar i patientjournal, skapar vårdplan för munvård och signeringslista vid behov
- Sjuksköterska följer systematiskt upp vårdplaner för munvård

¹ LSS – Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Register som tillhör Region Sörmland

Godkänd (underskrift beslutande)	Rubrik till Intranät/Webb	Ska publiceras på ☒ Intranät ☒ Webb	Publicerad (underskrift och datum)
----------------------------------	---------------------------	--	------------------------------------

- Munvårdskort och eventuell signeringslista, förvaras lättillgängligt för omvårdnadspersonal som ska utföra munvården
- Folktandvården Sörmland är utförare av munhälsobedömningar
- Utföraren ska årligen erbjuda utbildning i munvård på enhetsnivå via enhetschef, gäller både särskilt boende och ordinärt boende/hemtjänst
- Enhetschef ansvarar för att utbildning i munvård sker frekvent på enheten, gäller både särskilt boende och ordinärt boende/hemtjänst.

Bakgrund

Avtal mellan Region Sörmland och Katrineholms kommun.

Region Sörmland har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård (N-tandvård) för individer som har rätt till denna insats. De personer som tillhör målgruppen ska erbjudas avgiftsfri munhälsobedömning och individuell rådgivning. En munhälsobedömning är en enkel kontroll av munhåla och tänder. Tips och råd om hur personal kan hjälpa till med personens munvård ingår i munhälsobedömningen.

I den uppsökande verksamheten ingår även munvårdsutbildning för omvårdnadspersonal. De som har rätt till munhälsobedömning har också rätt till nödvändig tandvård enligt hälso- och sjukvårdens avgiftsregler.

Mål och syfte

Målet är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen. Alla individer som har rätt till nödvändig tandvård ska identifieras och erbjudas munhälsobedömning. Syftet med den uppsökande verksamheten är att skapa bästa möjliga förutsättningar för den dagliga munvården.

Målgrupp

Vid tillämpningen av tandvårdslagen (1985:125) 8 § ska landstinget³ särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
 - a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
 - b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
 - c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Med varaktigt menas ett behov som förväntas kvarstå minst ett år. Med omfattande vård- och omsorgsinsatser menas personlig omvårdnad under större delen av dygnet dvs. minst tre gånger/dygn samt tillsyn under natten eller trygghetslarm.

Bakgrunden till att i tandvårdslagen definiera grupperna har varit bedömningen att dessa omfattar individer, som på grund av sitt stora omvårdnadsbehov, ofta har svårigheter att sköta sin munhygien på ett tillfredsställande vis samt ofta saknar förmåga och insikt om vikten av regelbunden tandvård.

³ Landstinget – numera Regionen

Kommunens ansvar

Kommunen ska identifiera individer berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning samt tillsammans med av regionen upphandlad vårdgivare planera för den uppsökande verksamheten.

- Det finns minst en kontaktperson gentemot regionen. Kontaktpersonen ska delta i möten med regionen och ansvara för informationen i kommunen om den uppsökande verksamheten. Kontaktperson ska meddela regionen vilka personer som ska utfärda underlag för tandvårdskort samt registrera och kontinuerligt uppdatera uppgifter om särskilda boenden och övriga boendeenheter. Regionen ska informeras om förändringar i kommunens organisation och annat som berör den uppsökande verksamheten. I Katrineholms kommun är det MAS som är kontaktperson.
- Utfärdare av underlag för tandvårdskort genomgår regelbundet den utbildning som regionen tillhandahåller. Syfte är att säkerställa att personen har aktuell kompetens för att kunna identifiera vilka individer som är berättigade till nödvändig tandvård. En underlagsutfärdare kan till exempel vara biståndshandläggare, LSS-handläggare, sjuksköterska.
- Underlagsutfärdare informerar om uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård och förmedlar skriftligt erbjudande om munhälsobedömning till berättigade individer. Erbjudandet lämnas till den berättigade eller i vissa fall till kontaktperson, närstående eller god man. Erbjudande ska varje år lämnas till individer i särskilt boende som tidigare avböjt munhälsobedömning. Förändrat svar registreras i regionens IT-stöd.
- Aktuella uppgifter registreras i det IT-stöd som Region Sörmland tillhandahåller. Det är viktigt att det finns rätt boendeadress, rätt kontaktuppgift till ansvarig på boende/hemtjänst med mera för att tandvårdsleverantören ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Kontaktpersonen i kommunen ansvarar för registrets innehåll.
- Omvårdnadspersonal från kommunen ska delta vid tandvårdens besök hos individen för munhälsobedömning. Detta för att omvårdnadspersonal ska kunna ta del av den information och instruktion som ges av tandvårdspersonalen.
- Ordinationer lämnas i förekommande fall från ordinerande profession inom tandvården till ansvarig sjuksköterska.
- Daglig munvård ges åt de individer som behöver hjälp med detta enligt munvårdskorten. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.
- Resultatet från munhälsobedömningen dokumenteras i patientjournalen om det finns ett kommunalt hälso- och sjukvårdsansvar. Dokumenterade råd och anvisningar från munhälsobedömningen förvaras tillgängligt för den enskilde och berörd personal när den enskilde har behov av hjälp att utföra tandvård.
- Ge förutsättning för omvårdnadspersonal att delta i munvårdsutbildning. Ansvarig för vård- och omsorgsverksamheter ska i samråd med vårdgivaren planera munvårdsutbildningen samt anvisa lokal, lämpligt utrustad, för dessa utbildningstillfällen. Munvårdsutbildning ges i grupper med högst 20 deltagare. Varje utbildningstillfälle bör ha minst tio deltagare.
- Se till att uppgift om individens vårdgivare av nödvändig tandvård finns dokumenterad och är tillgänglig för omvårdnadspersonal för att säkerställa regelbunden kontakt med tandvården utifrån vald vårdgivare (t.ex. Folktandvården alternativt privat tandvårdsklinik).

- När behov av tandvård föreligger kunna vara kontaktlänk för att boka tider, se till att individen kommer till tandvårdsklinik och vid behov ledsaga individen
- Rapportera till regionen om den uppsökande verksamheten inte fungerar på avsett sätt.

Region Sörmlands ansvar

Regionen tillhandahåller vårdgivare som ska genomföra den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen.

- Information finns tillgänglig för kommunen på Region Sörmlands samverkanswebb om regler och riktlinjer för N-tandvård och uppsökande verksamhet
- Tillhandahålla utbildning för den personal inom kommunen som ska utfärda underlag för tandvårdskort
- Tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning som ska lämnas till berörda personer
- Utfärda ett personligt tandvårdskort till de personer som har rätt till uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård
- Förse vårdgivaren som ansvarar för den uppsökande verksamheten med uppgift om vilka personer som har tackat ja till munhälsobedömning
- Lämna nytt erbjudande till individer i ordinärt boende som tidigare avböjt munhälsobedömning
- Vid behov vidta åtgärder gentemot vårdgivare i de fall den uppsökande verksamheten inte fungerar på avsett och avtalat sätt
- Tillhandahålla IT-stöd för administration som krävs gällande underlag för N-tandvård, munhälsobedömning, boendeenheter med mera

Avvikelser

Avvikelser ska utredas och åtgärdas tillsammans med den vårdgivare inom tandvården som är inblandad:

- Avvikelser från kommunen till tandvården skickas av den som skrivit avvikelsen direkt till ansvarig verksamhetschef inom tandvården med kopia till MAS. Tandvården svar skickas till kommunens MAS.
- Avvikelser från tandvården till kommunen skickas direkt till MAS för utredning. MAS skickar svar till ansvarig verksamhetschef inom tandvården. Kopia på färdigbehandlade avvikelser skickas till Region Sörmlands tandvårdsenhet.

Mer information och broschyrer finns på Region Sörmland, Samverkanswebben, Tandvård <https://samverkan.regionsormland.se/for-vardgivare/tandvard/for-dig-inom-kommun-och-omsorg/>